

กฎหมายล้มละลาย

การบรรยายครั้งที่ ๗

โดย อาจารย์ ดร.กนก จุลมนต์

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

วันอังคารที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๔

ณ เนติบัณฑิตยสภา

การประชุมเจ้าหน้าที่และกรรมการเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

๒. การประชุมเจ้าหน้าที่ครั้งอื่น ม. ๓๒

- จพท.จะต้องกำหนดหัวข้อประชุมให้ชัดเจน มิฉะนั้นมติของที่ประชุมอาจไม่ชอบ (๒๖๓/๐๘, *๕๒๖๓/๕๕* อยู่หน้าถัดไป)

๓. ประธานในการประชุมเจ้าหน้าที่ ม. ๓๓

๔. องค์กรประชุมของที่ประชุมเจ้าหน้าที่: ไม่ได้กำหนด (๑๒๘๔/๑๓)

เพราะนิยามของ “มติ” และ “มติพิเศษ” นับเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เข้าประชุม และออกเสียงลงคะแนน

๕. เจ้าหน้าที่ที่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมเจ้าหน้าที่ ม. ๓๔ และ ๓๕

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๖๓/๒๕๕๘

การเรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นเป็นกรณีที่เกิดจพท. สอบถามความประสงค์ของเจ้าหนี้ในการดำเนินการแก่ที่ดินพิพาทเพื่อให้การดำเนินคดีล้มละลายสามารถดำเนินการต่อไปได้ โดยจพท. ได้กำหนดหัวข้อประชุมให้เจ้าหนี้แสดงความประสงค์เกี่ยวกับที่ดินทั้งสองแปลงและระบุเงื่อนไขว่า หากเจ้าหนี้ไม่มาประชุมหรือไม่แสดงตามกำหนดจะถือว่าไม่ประสงค์ดำเนินการแก่ทรัพย์สินดังกล่าวและไม่คัดค้านการที่จพท. จะรายงานขอให้ศาลมีคำสั่งปิดคดี เมื่อถึงกำหนดวันนัดฯ ไม่มีเจ้าหนี้รายใดมาประชุม จึงถือว่าเจ้าหนี้ได้สละสิทธิที่จะดำเนินการเกี่ยวกับที่ดินพิพาทโดยปริยาย จพท. จึงไม่สามารถดำเนินการใดๆ กับที่ดินพิพาทตามพรบ. ล้มฯ ได้อีกต่อไป...

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๖๓/๒๕๕๘ (ต่อ)

กฎหมาย ม.๓๖ ไม่ได้กำหนดว่าให้ จพท.เรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดแล้ว ดังนั้น แม้แต่ภายหลังจากศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราว หากมีความจำเป็นที่ จพท.จะต้องปรึกษาเกี่ยวกับวิธีที่จะจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ จพท.ก็เรียกประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นได้ ดังนั้น การประชุมเจ้าหนี้ครั้งอื่นตามม. ๓๒ อาจกระทำก่อนมีการประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรกตามม.๓๑ ก็ได้

(กลับไปหน้าเดิม)

การประชุมเจ้าหน้าที่และกรรมการเจ้าหน้าที่ (ต่อ)

๖. ศาลอาจจะมีคำสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติตามมติที่ประชุมเจ้าหน้าที่

ม. ๓๖

ม. ๓๖ ให้อำนาจจพท.เท่านั้นที่จะยื่นคำขอต่อศาลได้ เจ้าหน้าที่ไม่มีสิทธิ (๑๒๘๘/๐๓ และ ๑๒๕๕/๔๐)

๗. กรรมการเจ้าหน้าที่ ม. ๓๓, ๓๘ และ ๔๑ (ดู ม. ๑๒๓ ว.สอง และ ๑๔๕ (๑) ถึง (๕) ประกอบ)

๘. การไต่สวนลูกหนี้โดยเปิดเผย ม. ๔๒ และ ๔๓ (ดู ม.๘๑/๓ ประกอบ)

คำพิพากษาให้ล้มละลาย

๑. กรณีลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้ตามข้อตกลงในการ
ประนอมหนี้ ม. ๖๐
๒. กรณีลูกหนี้ไม่ได้ขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายหรือ
การขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลายไม่เป็นผลสำเร็จ
ม. ๖๑

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๘๐/๒๕๓๑

ม.๖๑ เป็นบทบังคับให้ศาลพิพากษาให้ลูกหนี้ล้มละลายทันที เมื่อได้ดำเนินคดีตามขั้นตอนของมาตราดังกล่าวครบถ้วน ส่วนปัญหาที่ ๓. ฎีกาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดและคดีอยู่ระหว่างพิจารณาไม่กระทบกระเทือนถึงการที่ศ.ชั้นต้นจะดำเนินคดีล้มต่อไปตามขั้นตอนเพราะคดีล้มต้องกระทำโดยเร่งด่วนตามม. ๑๓ หากต่อมาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเปลี่ยนแปลงไป คำพิให้ล.ล้มก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย เพราะการล้มเริ่มต้นมีผลตั้งแต่วันที่ศ.มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตาม ม. ๖๒

- การเริ่มต้นของการล้มละลาย ม. ๖๒ เป็นเรื่องผลเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ ห้ามมิผลให้สถานะบุคคลของลูกหนี้เปลี่ยนเป็นบุคคลล้มละลายตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ไปด้วยไม่ (๓๖๓/๒๓ (ประชุมใหญ่))
- การควบคุมตัวและทรัพย์สินของลูกหนี้และการจำกัดสิทธิ (ม. ๖๔ ถึง ๖๗)

คำถาม สมัย ๖๐

ศาลล้มมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายสุเทพเด็ดขาด นายสุเทพยื่นคำชี้แจงต่อจพท.ว่า นายสุเทพในฐานะเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของนายเฉลิม ได้นำยึดที่ดินมีโฉนด ๑ แปลงของนายเฉลิม แต่นายฉลาดยื่นคำร้องขจัดทรัพย์อ้างว่าที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นของตน ขอให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึด ศาลในคดีแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าที่ดินเป็นของนายฉลาด จึงให้ปล่อยทรัพย์ที่ยึดคดีอยู่ในระหว่างระยะเวลาขึ้นอุทธรณ์ ขอให้ จพท ยื่นอุทธรณ์ต่อไป จพท พิจารณายานหลักฐานแล้วเห็นชอบด้วยกับเหตุผลของศาล และมีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดีร้องขจัดทรัพย์ดังกล่าว

ให้วินิจฉัยว่า การที่จพท มีคำสั่งไม่อุทธรณ์คดีร้องขจัดทรัพย์โดยไม่ได้ขอความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้เห็นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

คำตอบ สมัย ๖๐

- คดีที่นายสุเทพนำยี่สิบทรัพย์สินของนายเฉลิมลูกหนี้ตามคำฟ้องขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระหนี้และมีนายฉลาดร้องขจัดทรัพย์สิน เช่นนี้ ถือว่าเป็นคดีเกี่ยวกับทส.ของนายสุเทพซึ่งถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจึง อยู่ในอำนาจจพท.ตาม ม. ๒๒(๓) และ ๒๕ การที่จพทจะอุทธรณ์คำสั่งศาลในคดีร้องขจัดทรัพย์สินนั้นต่อไปหรือไม่ยอมเป็นอำนาจของจพทอันที่จะดุลพินิจเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่กองทรัพย์สินของนายสุเทพ ลูกหนี้ กรณีหาใช่เป็นการสละสิทธิหรือการเริ่มต้นฟ้องคดีใหม่หรือ ถอนฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่จพทจะกระทำได้ ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบของที่ประชุมเจ้าหนี้ก่อนตาม ม. ๑๔๕(๓) และ (๔) ประกอบ ม. ๔๑

ขั้นตอนการดำเนินคดีล้มละลาย

๑. การยื่นฟ้องหรือยื่นคำร้องขอ (ม.๕,๑๐,๘๒,๘๘)
๒. คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดหรือยกฟ้องหรือยกคำร้องขอ (ม.๑๔,๘๔)
๓. วันนัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ (ม.๑๐๔-๑๐๖, ๑๐๘)
๔. วันนัดประชุมเจ้าหนี้ครั้งแรก (ม.๓๑, ๓๖)
(พิจารณาคำขอประนอมหนี้ก่อนล้มละลาย) (ม. ๔๕-๖๐)
๕. การนัดไต่สวนลูกหนี้ โดยเปิดเผย (ม.๔๒)
๖. คำพิพากษาให้ล้มละลาย (ม.๖๐)
๗. วิธีการที่จะหลุดพ้นจากการล้มละลาย: ประนอมหนี้ภายหลังล้มละลาย (ม.๖๓) ปลดจากล้มละลาย (ม.๖๗/๑,๗๑, ๘๑/๑) และการยกเลิกการล้มละลาย (ม. ๑๓๕)

การปลดจากลุ่มละลาย

- ช่องทางหนึ่งที่บุคคลลุ่มละลายจะหลุดพ้นจากการลุ่มละลาย ม.๖๓/๑: ๑) ม. ๗๑ และ ๒) ม. ๘๑/๑ (“Fresh Start”)

๑. การปลดจากลุ่มละลายโดยคำสั่งศาล ม. ๗๑ (ม.๖๘-๗๐)

เมื่อลห.ได้ใช้หนี้ให้แก่จห.เกินกว่าร้อยละ ๕๐ แล้ว แม้ลห.จะยังมีหนี้อีกมากก็ไม่ใช่เหตุที่ศาลจะไม่สั่งปลดจากลุ่มละลาย

(๖๒๑/๑๐)

๒. การปลดจากล้มละลายเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา

๒.๑ บุคคลและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ม. ๘๑/๑, ๘๑/๒, ๘๑/๓

- ในทันทีโดยกฎหมาย โดยไม่ต้องให้ศาลมีคำสั่ง (automatic discharge)
- อีกทั้งไม่ต้องคำนึงว่าลห.หรือบุคคลล้มละลายจะมีทส.ให้จพท.ทำการรวบรวมเพื่อนำมาขายแล้วนำเงินมาแบ่งให้แก่บรรดา จห.ที่ได้ขอรับชำระหนี้ไว้มากน้อยเพียงใด

๒.๒ ผลของการปลดจากล้มละลาย ม. ๘๑/๑ ว.ท้าย (ม.๓๖, ๓๗ และ ๓๘)

- ไม่มีกรณีที่ศ.จะเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มตามม.๘๑/๑ แต่อย่างใด

ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย

ม.๓๓

- หนี้ทั้งสองประเภทบุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วจะต้องชำระต่อไปจนครบถ้วน
- หนี้ตามข้อยกเว้น ม. ๓๓(๑) และ (๒) ไม่อยู่ภายใต้บังคับ ม. ๕๑ แม้ว่าจ.จะมีได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ บุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วก็ยังต้องรับผิดชอบชำระหนี้ดังกล่าว (๖๓๔/๕๔)
- เจ้าหนี้มีประกันซึ่งไม่ขอรับชำระหนี้ยังคงมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามพรบ.ล้ม ม. ๕๕ และ ๑๑๐ ว.สาม แม้ลูกหนี้จะได้รับการปลดจากล้มละลายก็ไม่กระทบต่อสิทธิของจ.มีประกัน (๓๘๕๔/๕๓)

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๕/๒๕๖๒

แม้การที่ ล.๒ ได้รับการปลดจากลุ่มแล้วจะไม่มีผลทำให้ ล.๒ หลุดพ้นจากหนี้จำนองที่มีอยู่แก่ จก. แต่ย่อมหลุดพ้นจากหนี้ ส่วนที่ขาดหลังการบังคับจำนอง หากยึดทรัพย์ที่จำนองออกขายทอดตลาดแล้วได้เงินไม่พอชำระหนี้ตามข้อตกลงท้ายสัญญา จำนอง ล.๒ ไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ส่วนที่ขาดส่วนนี้ต่อ จก. เพราะ หนี้ส่วนนี้รวมอยู่ในหนี้ทั้งปวงที่ลูกหนี้ที่ปลดจากลุ่มหลุดพ้นไป แล้วตาม ม. ๗๗

ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย (ต่อ)

- คำสั่งปลดจากล้มละลายมิได้คุ้มครองให้ผู้กระทำผิดอาญาพ้นผิดไปด้วย; คดีจึงยังไม่เลิกกันตามพรบ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ม.๗ อันทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องของ จก.ระงับไป ตามป.วิ.อ. ม. ๓๕ (๔) (๕๖๒๓/๒๕๕๘)
- ม.๓๘ คำสั่งปลดจากล้มละลายไม่ทำให้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบร่วมกับบุคคลล้มละลายหลุดพ้นไปด้วย
- คำสั่งปลดจากล้มละลายไม่ได้ทำให้หนี้เดิมระงับสิ้นไป
- การไม่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ (ในคดีของ ว. ลูกหนี้ชั้นต้น) เป็นเพียงทำให้ จก. ไม่มีสิทธิได้รับชำระหนี้ในคดีล้มในกรณีมีทส. ให้แบ่งเท่านั้น จก. มีสิทธินำหนี้ตามคำพิพากษาฟ้อง ล. (ลูกหนี้ร่วม) ให้ล้มละลายได้ (๘๖๒๓/๕๘)

ผลของคำสั่งปลดจากล้มละลาย (ต่อ)

- ม. ๗๕ บุคคลล้มละลายซึ่งได้รับการปลดล้ม หลุดพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายและมีอำนาจในการจัดการทส.และกิจการของตน ซึ่งได้มานับแต่วันที่ได้รับการปลดจากล้มละลายแล้วเท่านั้น เมื่อที่ดินเป็นที่ดินที่ ล. มีอยู่ในเวลาเริ่มต้นแห่งการล้มซึ่งตกอยู่กับ จพท. ผู้คัดค้าน ดังนั้น เงินค่าเช่าที่เป็นดอกผลของที่ดินตาม ปพพ. ม. ๑๔๘ ย่อมตกเป็นทส.ในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่จท.ได้ด้วย (๑๖๘๑/๕๒)
- การเพิกถอนคำสั่งปลดจากล้มละลาย:ม. ๗๕ ว.สอง

ข้อสอบ สมัย ๖๓

กรมสรรพากรเป็น จก.ฟ้องนาย ส.ต่อศาลล้มว่า นาย ส.ค้างชำระภาษีเงิน
ได้บุคคลธรรมดา พร้อมเบี้ยปรับและเงินเพิ่ม รวม ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท
นาย ส. มีหนี้สินล้นพ้นตัว ขอศ.มีคำสั่งพทคชนาย ส. และพิพากษาให้
ล้มละลาย ศาลล้มพิจารณาแล้ววินิจฉัยว่า นาย ส. เคยถูกพทคชและ
พิพากษาให้ล้มมาพ้นกำหนดระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่ศ.พิพากษาจึง
ได้รับการปลดจากล้มก่อนจก.ฟ้องคดีนี้แล้ว หนี้ภาษีอากรตามฟ้อง
เกิดขึ้นก่อนวันที่ศ.มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ในคดีก่อน แต่ จก.ไม่ได้ยื่นคำ
ขอรับชำระหนี้ จก.จึงไม่อาจนำหนี้ดังกล่าวมาฟ้องนาย ส. ให้ล้มได้อีก
พิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ

ให้วินิจฉัยว่า คำพิพากษาของศาลล้มชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

ธงคำตอบ สมัย ๖๓

แม่นาย ส. เคยถูกศาลล้มพิพาทษาให้ล้มมาพ้นกำหนดระยะเวลา ๓ ปี นับ
แต่วันที่ศาลพิพาทษา ซึ่งนาย ส. ได้รับการปลดจากล้มก่อนจก.ฟ้องคดีนี้
ตามม. ๘๑/๑ ก็ตาม แต่ม.๘๑/๑ ว.ท้ายบัญญัติให้นำม. ๗๗ มาใช้บังคับ
กับการปลดจากล้มตามม. ๘๑/๑ โดยอนุโลม ดังนั้น แม่นี่ฎาธิอากรตาม
ฟ้องจะเกิดขึ้นก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนาย ส. เด็ดขาดใน
คดีก่อนซึ่งถือได้ว่าเป็นหนี้อันพึงขอรับชำระได้ตามม.๕๔ นาย ส. ก็ยังไม่
หลุดพ้นจากความรับผิดชอบในหนี้อันนี้เกี่ยวกับฎาธิอากรตาม ม. ๗๗(๑) แม้ จก.
จะไม่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้อันนี้ฎาธิอากรดังกล่าวในคดีก่อนเพราะหนี้อันนี้ตาม
ข้อยกเว้นของม. ๗๗(๑) และ (๒) นั้น กฎหมายหาได้บัญญัติว่าต้องเป็น
หนี้ที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้แล้วหรือเป็นบทบัญญัติที่อยู่ภายใต้บังคับ

ธงคำตอบ สมัย ๖๓ (ต่อ)

ของ ม.๕๑ ไม่ จก.จึงมีสิทธินำหนี้ภาษีอากรที่นาย ส. ค้างชำระมา
ฟ้องนาย ส. ให้ล้มละลายได้ (เทียบคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๕๕๕/
๒๕๓๖)

คำพิพากษาของศาลล้มละลายกลางจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สมัย ๗๑: นายคำเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินสองแปลง ต่อมาศาลล้มมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายคำเด็ดขาด เมื่อวันที่ ๒๓ มี.ค. ๕๘ และพิพากษาให้นายคำล้มละลายเมื่อวันที่ ๒๕ ธ.ค. ๕๘ นายคำได้รับการปลดจากล้มละลายเมื่อวันที่ ๓๐ ธ.ค. ๖๑ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำร้องว่าตามทางสอบสวนของจพท. ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๓ ธ.ค. ๕๘ นายคำจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งแก่นายแดงเพื่อเป็นประกันหนี้เงินกู้ ต่อมาวันที่ ๑๓ ม.ค. ๖๒ นายคำได้ถอนจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งและนำที่ดินแปลงที่สองไปจำนองแก่นายขาว วันที่ ๑๓ มี.ค. ๖๒ นายขาวโอนสิทธิการรับจำนองแก่นายเขียว การที่นายคำจำนองที่ดินแก่นายแดงและนายขาวเป็นการกระทำภายหลังศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนายคำเด็ดขาด ต้องตามกฎหมายและตกเป็นโมฆะตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ และ ๒๔ ประกอบ ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๐

นายขาวไม่มีสิทธิตามสัญญาจ้างเองและนายเขียวไม่ได้ไปซึ่งสิทธิจ้างเอง
ขอให้เพิกถอนการจ้างเองที่ดินและได้ถอนที่ดินแปลงที่หนึ่งระหว่างนาย
ดำกับนายแดง เพิกถอนการจ้างเองที่ดินแปลงที่สองระหว่างนายดำกับนาย
ขาว และเพิกถอนการโอนสิทธิการรับจ้างเองที่ดินแปลงที่สองระหว่าง
นายขาวกับนายเขียว หากนายขาวและนายเขียวไม่ดำเนินการ ขอให้ถือเอา
คำสั่งศาลแทนการแสดงเจตนา นายแดงและนายขาวไม่ยื่นคำคัดค้านส่วน
นายเขียวยื่นคำคัดค้านว่า นายเขียวรับโอนสิทธิรับจ้างเองโดยเสีย
ค่าตอบแทน นายเขียวเป็นบุคคลภายนอกไม่ทราบถึงการล้มละลายของ
นายดำย่อมได้รับความคุ้มครอง นายขาวรับจ้างเองที่ดินจากนายดำ
ภายหลังนายดำได้รับการปลดจากล้มละลาย อันมีผลให้นายดำหลุดพ้น
จากหนี้สินที่อาจขอรับชำระหนี้ได้และมีอำนาจจัดการทรัพย์สินของตน

ต่อไป จพท. ไม่มีอำนาจร้องขอศาลให้เพิกถอนนิติกรรม ขอให้
ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้วมีคำสั่งยกคำร้อง

ให้วินิจฉัยว่า คำสั่งของศาลล้มละลายกลางชอบด้วย
กฎหมายหรือไม่

ชงคำตอบ: นายคำถือกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้งสองแปลงตั้งแต่ก่อนถูกพิทักษ์
ทรัพย์เด็ดขาด ที่ดินทั้งสองแปลงเป็นทรัพย์สินที่นายคำมีอยู่ในเวลา
เริ่มต้นแห่งการล้มละลาย จึงเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายอันอาจแบ่งแก่
เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๑๐๕ (๑) การจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจึงยังคงอยู่ใน
อำนาจของ จพท. ที่จะรวบรวมไว้ในกองทรัพย์สินของนายคำเพื่อแบ่ง
ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในคดีล้มละลาย แม้นายคำจะได้รับการปลดจาก
ล้มละลายแล้วก็ตาม นายคำยังมีหน้าที่ช่วยในการจำหน่ายและแบ่ง
ทรัพย์สินของตนซึ่งตกอยู่กับจพท. ตามมาตรา ๗๕

การที่นายคำจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งแก่นายแดงเมื่อวันที่ ๑๓ ธ.ค. ๕๘ เป็นการทำนิติกรรมในขณะที่นายคำถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ต้องห้ามขัดแย้งตามมาตรา ๒๒ และ ๒๔ จึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๕๐ ส่วนการที่นายคำไถ่ถอนจำนองที่ดินแปลงที่ หนึ่งจากนายแดงเมื่อวันที่ ๑๓ ม.ค. ๖๒ เมื่อการจำนองที่ดินแปลงที่ หนึ่งตกเป็นโมฆะ การไถ่ถอนจำนองที่ดินแปลงที่หนึ่งจากนายแดง จึงไม่มีผลตามกฎหมายเนื่องจากการจำนองเป็นโมฆะมาแต่ต้น

สำหรับการที่นายคำจำนองที่ดินแปลงที่สองแก่นายขาว และนายขาวโอนสิทธิการรับจำนองที่ดินแปลงที่สองให้แก่นายเขียวนั้น แม้จะเป็นการทำนิติกรรมหลังจากนายคำได้รับการปลดจากลี้มละลายตามมาตรา ๘๑/๑ แต่เมื่อที่ดินแปลงที่สองเป็นทรัพย์สินที่มีอยู่ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินของนายคำเด็ดขาด การจัดการทรัพย์สินดังกล่าวยังคงอยู่ในอำนาจของจพท.ที่จะรวบรวมไว้ในกองทรัพย์สินของนายคำ เพื่อแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายในคดีลี้มละลาย นายคำจึงไม่มีอำนาจนำที่ดินแปลงที่สองไปจำนองแก่นายขาว นายเขียวซึ่งเป็นผู้รับ โอนสิทธิจำนองที่ดินดังกล่าวจากนายขาวย่อมไม่ได้รับไปซึ่งสิทธิจำนองเช่นเดียวกันและไม่อาจอ้างความสุจริตและเสียค่าตอบแทนมาใช้ยื่น จพท. ได้

คำสั่งยกคำร้องของศาลลี้มละลายกลางจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(เทียบ ฎ. ๓๑๒/๒๕๖๑)